

BORSA TRENDLERİ RAPORU

OCAK - EYLÜL 2018

SAYI: XXVI



1- Borsa Şirketlerinin Endeks Bazında Dağılımı	5
2- Halka Açıklık Oranları	5
3- Piyasa Değerleri	6
4- İşlem Hacimleri	7
5- Yabancı İşlemleri – Net Giriş Çıkışlar	8
6- Uyruk Bazında İşlem Hacmi Dağılımı	9
7- Uyruk Bazında Yatırımcı Sayısı Ve Piyasa Değeri	10
8- Endeks ve Uyruk Bazında Yatırımcı Sayıları	12
9- Endeks ve Uyruk Bazında Portföy Değerleri (Milyar TL)	13
10- Yabancı Yatırımcıların Portföy Değeri ve Yatırımcı Sayısı Sıralaması	13
11- Menkul Kıymet Bazında Yatırımcı Sayısı ve Piyasa Değeri	14
12- Risk İştahı Endeksi	14
13- Türkiye’de İhraç Edilen Özel Sektör Borçlanma Araçlarının Döviz Cinsi Bazlı Dağılımı (Kümülatif)	17
14- Türkiye’de İhraç Edilen Özel Sektör Borçlanma Araçlarının Döviz Cinsi Bazında Kıymet Tipi Dağılımı (Kümülatif)	17
15- Türkiye’de İhraç Edilen Özel Sektör Borçlanma Araçlarına Yatırım Yapan Yatırımcıların Uyruk ve Kimlik Tipi Bazında Dağılımı (Kümülatif)	18
16- Türkiye’de İhraç Edilen Türk Lirası Cinsinden Özel Sektör Borçlanma Araçlarının İhraççı Bazında Tarihsel Hacimleri (Kümülatif)	19
17- Türkiye’de İhraç Edilen Euro ve ABD Doları Cinsinden Özel Sektör Borçlanma Araçlarının İhraççı Bazında Tarihsel Hacimleri (Kümülatif)	19
18- Türkiye’de İhraç Edilen Türk Lirası Cinsinden Özel Sektör Borçlanma Araçlarının Vade Bazında Tarihsel Hacimleri (Kümülatif)	20

Değerli Okuyucularımız,

Yılın üçüncü çeyreğinde yabancı yatırımcıların işlem hacmindeki payı yüksek seyredererek %32 seviyesinde kalırken, en üst noktasına %36 ile Ağustos'ta ulaşmıştır. Piyasa değerindeki payı ise %62 olmuştur. BIST-Tüm'de yabancılar Ocak ayından sonra ilk defa Eylül ayında net alıma geçerken, BIST Holding ve Yatırım üçüncü çeyreğin tamamında yabancı alımı gören tek endeks olmuştur. 2018 Temmuz-Eylül döneminde Yatırımcı Risk İştahı Endeksi (RISE) ortalama değeri 41,6 olarak hesaplanmıştır.

Yılın son çeyreğine girerken Fed'in faiz artışlarını beklentilerin üzerinde sürdürmesi ihtimali, ticaret savaşlarının şirketlerin 3. Çeyrek sonuçlarını olumsuz etkileyeceği beklentisi ve küresel risk iştahının azalması küresel hisse senedi piyasalarında genel bir olumsuzluğa neden olmaktadır.

Türkiye'de ihraç edilen özel sektör borçlanma araçlarının döviz cinsi dağılımına bakıldığında Türk Lirası cinsinden borçlanma araçları hacminde ilk dokuz ayda %18, geçen yılın aynı dönemine kıyasla ise %34 artış yaşandığı; Euro cinsinden borçlanma araçları hacminin ise Türk Lirası cinsinden ihraç edilen özel sektör borçlanma araçlarının %73'ünü yerli kurumsal, yaklaşık %23'ünün yerli bireysel yatırımcılar tarafından tutulmaktadır..

İyi okumalar ve bir sonraki rapor dönemine kadar verimli çalışmalar dileriz,

MKK Genel Müdürü

Dr. Murat Turgut

TÜYİD Yatırımcı İlişkileri Derneği Başkanı

Nursel İlgen, CFA

Yasal Uyarı: Borsa İstanbul’da işlem gören hisse senetlerine ilişkin önemli istatistikler bulabileceğiniz bu raporda yer alan değerlendirme ve bilgiler MKK tarafından açıklanan veriler esas alınarak hazırlanmıştır. Yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir ve sermaye piyasasındaki alım satım kararlarınızı destekleyecek yeterli bilgiyi içermeyebilir. Burada yer alan veriler ve bilgilerin tam ve doğru olduğu garanti edilemez; içerik, haber verilmeksizin değiştirilebilir. Tüm veriler, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan alınmıştır. Bu kaynakların kullanılması nedeni ile ortaya çıkabilecek hatalardan MKK ve TÜYİD sorumlu değildir.

Raporun hazırlanmasını sağlayan Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) Veri Depolama ve Raporlama Müdürlüğü Müdürü Özgür Uysal, Servis Yöneticisi Levent Ürgenç, Yetkili Ebru Demircan, TÜYİD Yönetim Kurulu Üyeleri Aslı Selçuk ve Başak Öge ile TÜYİD Üyesi Eren Öner’e ve İpek İyisan’a teşekkürlerimizi sunarız.

1- Borsa Şirketlerinin Endeks Bazında Dağılımı

2018 yılı 3. Çeyrek sonu itibarıyla BIST Tüm’de işlem gören şirket sayısı 328’e yükselmiştir.

Endeks	2017 3Ç	2017 YS	2018 3Ç
BIST BANKA	13	13	13
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	36	35	35
BIST TİCARET	18	17	17
BIST HİZMETLER	55	54	61
BIST MALİ	89	88	93
BIST SİNAİ	151	150	158
BIST TEKNOLOJİ	15	15	16
BIST TÜM	310	307	328

2018 yılının üçüncü çeyreği itibarıyla gelişen işletmeler piyasasından geçişlerin etkisiyle BIST Tüm’de işlem gören şirket sayısı 328 olmuştur. Üçüncü çeyrekte bir halka arz gerçekleşmemiştir. Fakat artan borçlanma maliyetleri sebebiyle önümüzdeki dönemde uygun piyasa şartları oluştuğu taktirde birçok şirketin kaynak bulmak için halka arzı düşünmesi muhtemeldir.

2- Halka Açıklık Oranları

Geçen yılın aynı dönemine göre toplam halka açıklık oranında azalma, fiili dolaşım halka açıklık oranında ise küçük artış gerçekleşmiştir.

ENDEKS	HALKA AÇIKLIK ORANI		HALKA AÇIKLIK ORANI (FİİLİ DOLAŞIM)	
	30.09.2017	30.09.2018	30.09.2017	30.09.2018
BIST BANK	43.31%	41.81%	32.07%	29.02%
BIST HOLDİNG ve YATIRIM	40.52%	41.19%	32.89%	33.42%
BIST TİCARET	54.22%	54.84%	41.43%	51.11%
BIST 30	41.33%	43.74%	37.66%	40.63%
BIST 50	40.46%	41.71%	36.25%	37.27%
BIST 100	40.90%	40.89%	35.11%	35.52%
BIST HİZMETLER	39.85%	41.26%	33.35%	37.54%
BIST MALİ	42.66%	42.20%	32.51%	31.02%
BIST SİNAİ	41.05%	38.75%	31.99%	30.78%
BIST TEKNOLOJİ	21.69%	28.80%	19.67%	27.50%
BIST TÜM	40.77%	40.17%	32.00%	32.09%

2018 yılı üçüncü çeyreğinde halka açıklık oranlarında geçen yıla göre küçük değişiklikler yaşanırken, Halka açıklık ve fiili dolaşım sırasıyla %40,17 ve %32,09 seviyesinde gerçekleşmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre Banka, Mali ve Sınai endekslerinde düşüş görülürken Holding ve Yatırım, Ticaret, Hizmet ve Teknoloji endekslerinde özellikle fiili dolaşım oranında artış yaşanmıştır.

3- Piyasa Değerleri

Geçen yılın aynı dönemine göre TL bazında Sınai Endeksinde %16, Teknoloji Endeksinde ise %13 oranında artış gerçekleşmiştir.

2017 yılsonu ile karşılaştırıldığında TL ve ABD doları bazında en yüksek düşüş Banka endeksinde görülürken TL bazlı tek artış %4 ile Sınai endeksinde görülmüştür.

TL bazında, BIST TÜM'ün değer artışı %2 ile sınırlı kalırken 2017'nin aynı dönemine göre ise ABD doları bazında tüm endeksler düşüş gösterirken kurlardaki negatif yönlü hareketlerin etkisiyle BIST TÜM'de %39'luk azalış yaşandığı gözlenmiştir. ABD Doları bazlı en sert düşüş %50'nin üzerindeki azalışla Banka endeksinde görülmüştür..

MİLYON TL	30/09/2017	31/12/2017	30/09/2018	2018 Yılı Değişim	Yıllık Değişim
BIST BANKA	204,295	209,312	162,868	-22%	-20%
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	106,714	123,345	116,611	-5%	9%
BIST TİCARET	44,665	45,705	43,425	-5%	-3%
BIST 30	509,138	562,566	471,215	-16%	-7%
BIST 50	573,349	633,719	562,240	-11%	-2%
BIST 100	649,021	721,155	652,936	-9%	1%
BIST HİZMETLER	150,180	173,643	159,355	-8%	6%
BIST MALİ	346,884	370,692	310,774	-16%	-10%
BIST SINAI	247,758	275,493	286,783	4%	16%
BIST TEKNOLOJİ	30,762	36,842	34,859	-5%	13%
BIST TÜM	775,585	856,670	791,770	-8%	2%
MİLYON ABD DOLARI	30/09/2017	31/12/2017	30/09/2018	2018 Yılı Değişim	Yıllık Değişim
BIST BANKA	57,514	55,492	27,189	-51%	-53%
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	30,043	32,701	19,467	-40%	-35%
BIST TİCARET	12,574	12,117	7,249	-40%	-42%
BIST 30	143,334	149,147	78,664	-47%	-45%
BIST 50	161,411	168,011	93,860	-44%	-42%
BIST 100	182,715	191,191	109,001	-43%	-40%
BIST HİZMETLER	42,279	46,036	26,603	-42%	-37%
BIST MALİ	97,656	98,277	51,880	-47%	-47%
BIST SINAI	69,750	73,038	47,875	-34%	-31%
BIST TEKNOLOJİ	8,660	9,768	5,819	-40%	-33%
BIST TÜM	218,345	227,119	132,178	-42%	-39%

4- İşlem Hacimleri

*Nominal olarak
çeyreklik ve
yılık bazda en
yüksek artış
Banka ve
Teknoloji
endekslerinde
görülmüştür.*

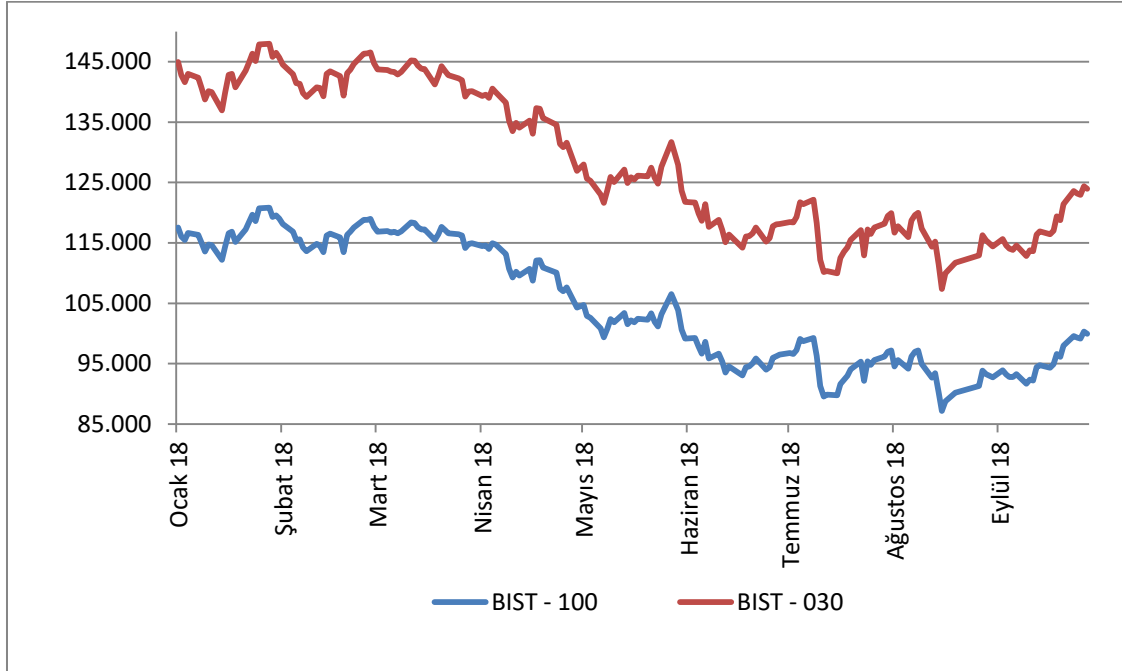
NOMİNAL DEĞER (Milyon)	2017 3. Çeyrek	2018 1. Çeyrek	2018 2. Çeyrek	2018 3. Çeyrek	Çeyrekse Değişim	Yıllık Değişim
BIST BANKA	9,096	13,102	17,448	31,445	80%	246%
BIST HOLDİNG VE YAT.	17,887	14,815	11,270	10,932	-3%	-39%
BIST TİCARET	2,853	2,724	1,761	1,964	12%	-31%
BIST 30	29,568	34,713	42,389	59,908	41%	103%
BIST 50	39,386	49,323	52,701	70,096	33%	78%
BIST 100	59,333	73,578	65,134	81,234	25%	37%
BIST HİZMETLER	17,577	22,011	14,987	17,403	16%	-1%
BIST MALİ	37,308	38,256	35,416	47,819	35%	28%
BIST SİNAİ	34,140	37,894	29,347	31,083	6%	-9%
BIST TEKNOLOJİ	983	1,066	1,359	2,755	103%	180%
BIST TÜM	90,008	99,228	81,110	99,060	22%	10%

MİLYON TL	2017 3. Çeyrek	2018 1. Çeyrek	2018 2. Çeyrek	2018 3. Çeyrek	Çeyrekse Değişim	Yıllık Değişim
BIST BANKA	65,432	88,922	115,121	144,649	26%	121%
BIST HOLDİNG VE YAT.	36,858	44,235	31,794	34,875	10%	-5%
BIST TİCARET	11,071	15,154	10,996	13,333	21%	20%
BIST 30	199,478	294,788	338,183	433,843	28%	117%
BIST 50	246,809	359,728	389,134	473,997	22%	92%
BIST 100	305,598	424,181	422,234	505,666	20%	65%
BIST HİZMETLER	85,852	129,179	106,577	129,419	21%	51%
BIST MALİ	126,548	155,894	160,871	188,256	17%	49%
BIST SİNAİ	141,251	191,827	169,506	170,956	1%	21%
BIST TEKNOLOJİ	14,408	20,743	23,305	60,106	158%	317%
BIST TÜM	368,059	497,644	460,260	548,738	19%	49%

MİLYON ABD DOLARI	2017 3. Çeyrek	2018 1. Çeyrek	2018 2. Çeyrek	2018 3. Çeyrek	Çeyrekse Değişim	Yıllık Değişim
BIST BANKA	18,614	23,353	26,390	26,326	0%	41%
BIST HOLDİNG VE YAT.	10,504	11,606	7,371	6,290	-15%	-40%
BIST TİCARET	3,148	3,974	2,528	2,376	-6%	-25%
BIST 30	56,749	77,344	77,491	79,141	2%	39%
BIST 50	70,218	94,375	89,260	86,570	-3%	23%
BIST 100	86,973	111,281	96,908	92,308	-5%	6%
BIST HİZMETLER	24,444	33,852	24,612	23,705	-4%	-3%
BIST MALİ	36,017	40,933	37,037	34,212	-8%	-5%
BIST SİNAİ	40,194	50,286	38,914	30,957	-20%	-23%
BIST TEKNOLOJİ	4,096	5,473	5,214	11,248	116%	175%
BIST TÜM	104,752	130,544	105,776	100,122	-5%	-4%

Üçüncü çeyrekte bir önceki çeyreğe göre Borsa İstanbul'un nominal işlem hacminde %22 oranında ciddi bir artış gerçekleştirmiştir. Nominal ve TL bazlı işlem hacminde yükseliş görülsede TL'nin değer kaybı neticesinde ABD doları bazındaki işlem hacminde %5'lik bir düşüş gözlenmektedir. Dolar bazlı tek artış son çeyrekte %116 ile Teknoloji endeksinde gerçekleşmiştir.

Geçen yılın üçüncü çeyreğine göre ABD doları bazında Holding ve Yatırım endeksinde %40, Ticaret endeksinde yıllık %25 düşüş yaşanırken Banka endeksinde %41 ve Teknoloji endeksinde %175 oranında artış yaşanmıştır.



5- Yabancı İşlemleri – Net Giriş Çıkışlar

*Yılın ilk 9 ayında
Borsa
İstanbul'dan 2
milyar ABD
doları net
yabancı çıkışı
gerçekleşmiştir.*

Milyon ABD Doları	2017 3. Çeyrek	2017 9 Aylık	2018 3. Çeyrek	2018 9 Aylık
BIST BANKA	47	913	(492)	(1,180)
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	(18)	267	104	(34)
BIST TİCARET	19	119	(17)	(120)
BIST 30	43	1,592	(317)	(1,930)
BIST 50	130	1,727	(366)	(2,073)
BIST 100	110	1,729	(329)	(2,102)
BIST HİZMETLER	257	668	(6)	(451)
BIST MALİ	8	1,055	(359)	(1,259)
BIST SİNAİ	(41)	238	(8)	(460)
BIST TEKNOLOJİ	(58)	(162)	48	134
BIST TÜM	165	1,798	(325)	(2,036)

2018 yılının ilk yarısında görülen güçlü yabancı çıkışı son çeyrekte nispeten hızını azaltmış ve üçüncü çeyrekte BIST TÜM'den net çıkış 325 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. BIST-Tüm'de yabancılar Ocak ayından sonra ilk defa Eylül ayında net alıma geçerken, BIST-100'de de ilk defa Eylül'de net yabancı alımı görülmüştür. BIST Holding ve Yatırım üçüncü çeyreğin tamamında yabancı alımı gören tek endeks olurken, BIST Teknoloji de Eylül'deki yüksek net alım sonucunda bu çeyrekte net alıma geçmiştir. Bunun dışındaki tüm endeksler hem yıllık bazda hem de üçüncü çeyrekte net satışta kalmıştır.

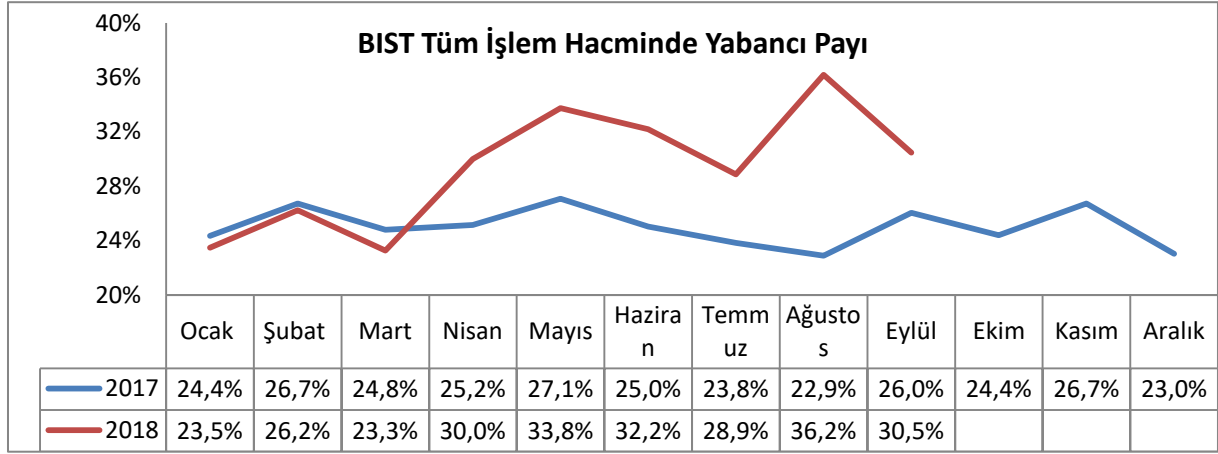
Üçüncü çeyrekte en yüksek çıkış 492 milyon ABD doları ile Banka endeksinden olurken Holding ve Yatırım endeksi ve Teknoloji endeksine sırasıyla 104 milyon ve 48 milyon ABD doları seviyesinde net yabancı girişi olmuştur.

6- Uyrak Bazında İşlem Hacmi Dağılımı

ENDEKS	2018 3Ç		2018 2Ç		2018 1Ç		2017		2017 3Ç	
	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
BIST TÜM	32%	68%	32%	68%	24%	76%	25%	75%	24%	76%
BIST 30	35%	65%	37%	63%	33%	67%	34%	66%	36%	64%
BIST 50	34%	66%	35%	65%	30%	70%	31%	69%	32%	68%
BIST 100	34%	66%	34%	66%	27%	73%	28%	72%	28%	72%
BIST SİNAİ	29%	71%	28%	72%	19%	81%	21%	79%	19%	81%
BIST HİZMETLER	36%	64%	35%	65%	27%	73%	24%	76%	25%	75%
BIST TİCARET	48%	52%	47%	53%	30%	70%	31%	69%	28%	72%
BIST MALİ	35%	65%	37%	63%	29%	71%	30%	70%	30%	70%
BIST BANKA	34%	66%	37%	63%	36%	64%	35%	65%	40%	60%
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	42%	58%	44%	56%	25%	75%	28%	72%	24%	76%
BIST TEKNOLOJİ	20%	80%	21%	79%	19%	81%	18%	82%	19%	81%

Yabancıların işlem hacminde en yüksek paya sahip olduğu endeks %48 ile BIST Ticaret, en düşük paya sahip olduğu endeks ise %20 ile BIST Teknoloji olmuştur.

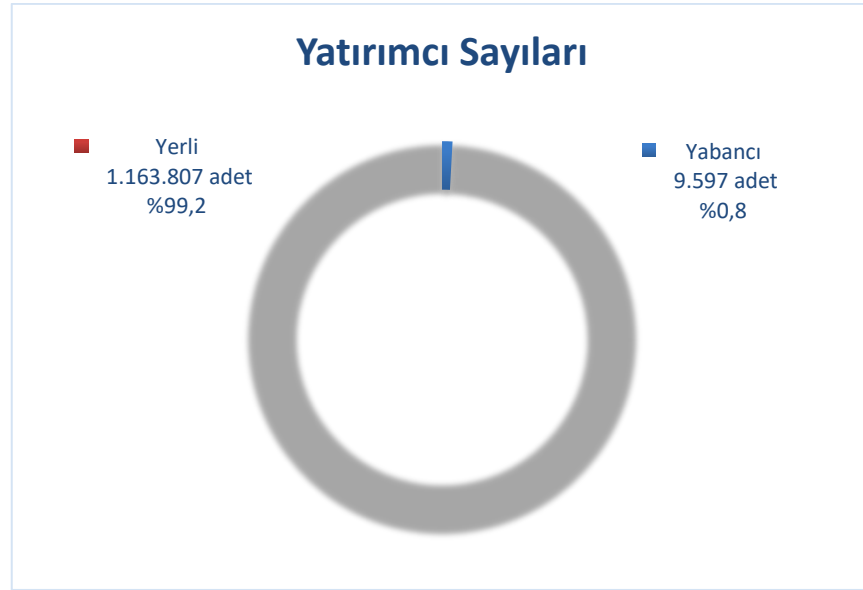
Yabancı yatırımcıların BIST TÜM işlem hacmindeki payı ikinci çeyrekte ortalama %32 ile Borsa Trendleri Raporu'nun yayınlanmaya başladığı 2012 yılından bu yana en yüksek seviyesine ulaşmıştı. Üçüncü çeyrekte de aynı seviyede devam ettiği gözlenmiştir. Bu dönemde BIST TÜM yabancı payı en yüksek seviyesine %36 ile Ağustos ayında ulaşmıştır. Tüm endeksler ve aylar bazında en yüksek yabancı payı %58 ile Ağustos ayında BIST Ticaret'te gerçekleşmiştir. İlk dokuz aylık dönemde yabancı işlem payı sadece BIST Banka'da azalırken, en fazla artış da BIST Ticaret ile BIST Holding ve Yatırım'da gerçekleşmiştir.



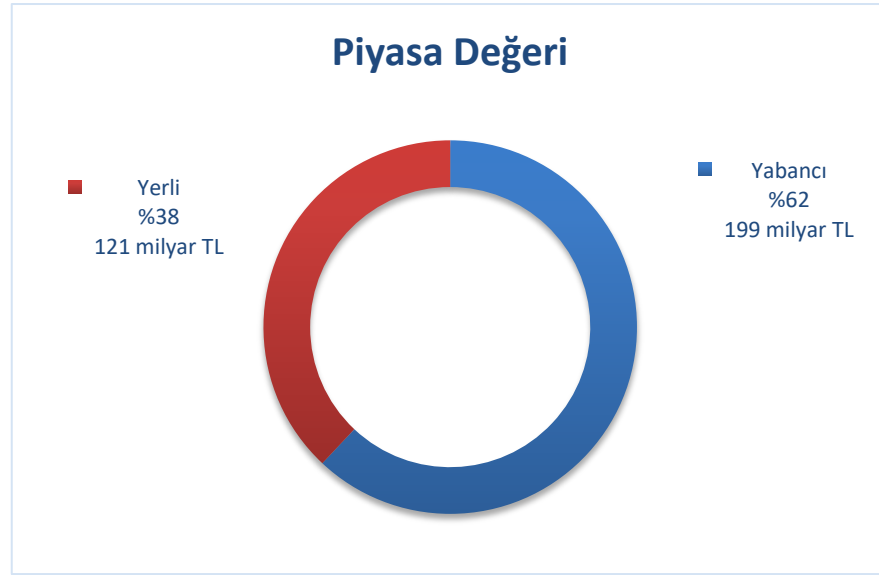
7- Uyruk Bazında Yatırımcı Sayısı Ve Piyasa Değeri

Eylül sonunda Borsa İstanbul'daki toplam yatırımcı sayısı artmaya devam ederek 1 milyon 173 bin 404 adet olmuştur. Yerli ve yabancı gerçek yatırımcı sayısı artarken, yerli tüzel ve toplam yabancı yatırımcı sayısı azalmıştır.

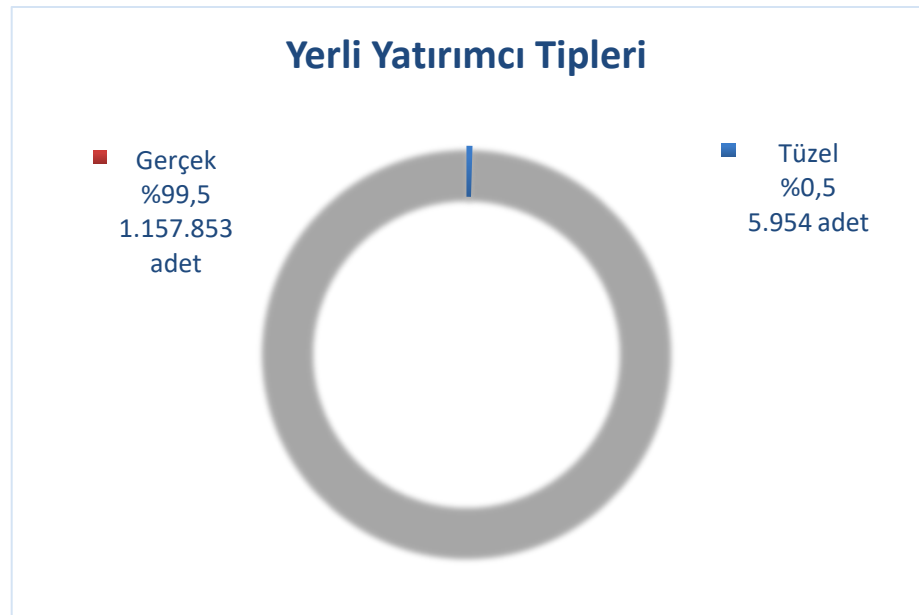
**Eylül itibarıyla
Borsa
İstanbul'daki
1 milyon 173 bin
yatırımcının
%99,2'si yerlidir.**



Ocak-Eylül döneminde BIST Tüm işlem hacminde ortalama %30 paya sahip olan yabancı yatırımcıların piyasa değerindeki payı %62 olmuştur. Yabancıların elindeki hisse senetlerinin toplam değeri 199 milyar TL'dir.

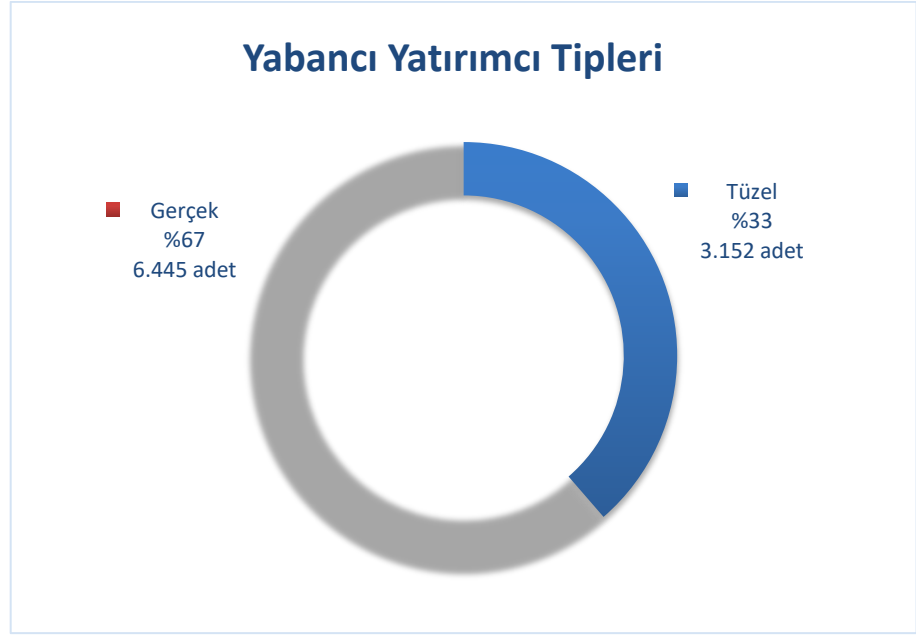


Yerli yatırımcıların %99,5'ini oluşturan bireysel yatırımcılar, yerli portföy değerinin %55'ini elinde bulundurmaktadır.



Yabancı yatırımcılar içinde kurumsal yatırımcıların payı %33'tür.

Toplam yatırımcı sayısının %0,8'ini oluşturan yabancı yatırımcıların işlem hacmindeki payı %30, piyasa değerindeki payı ise %62 seviyesindedir.



8- Endeks ve Uyruk Bazında Yatırımcı Sayıları

Yatırımcı Sayısı	Eyl.18		Haz.18		Mar.18		Ara.17		Eyl.17	
	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
BIST TÜM	9.441	1.126.907	9.595	1.118.330	9.467	1.053.585	9.363	1.020.866	9.314	976.235
BIST 100	8.735	969.133	8.724	951.763	8.597	892.727	6.798	847.927	6.737	798.931
BIST 30	5.953	731.936	6.118	728.924	5.900	661.540	5.880	645.360	5.907	612.414
BIST 50	6.403	823.272	6.536	816.553	6.366	754.753	6.299	733.806	6.274	690.914
BIST SİNAİ	4.472	622.788	4.530	610.793	4.477	581.267	4.452	556.892	4.439	536.320
BIST HİZMETLER	3.590	397.968	3.738	394.255	3.651	370.935	3.434	333.792	3.335	325.119
BIST MALİ	6.858	639.325	7.025	621.885	6.981	612.352	6.988	600.629	7.022	581.622
BIST TEKNOLOJİ	1.051	170.940	1.113	181.304	1.015	124.037	961	128.042	912	87.676
BIST TİCARET	1.587	91.082	1.661	90.878	1.702	91.115	1.627	85.293	1.565	85.168
BIST BANKA	3.380	340.781	3.562	319.261	3.505	300.071	3.480	299.857	3.531	285.991
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	4.795	306.451	4.874	305.832	4.873	309.394	4.905	300.255	4.906	290.474

Haziran 2017-2018 döneminde artış trendinde olan BIST Tüm'deki yabancı yatırımcı sayısı Eylül itibarıyla 9.441 olmuştur. Haziran ve Eylül verileri kıyaslandığında BIST 100'deki yabancı yatırımcı sayısının hafif arttığı, bunun dışındaki endekslerde azaldığı görülmektedir.

9- Endeks ve Uyruk Bazında Portföy Değerleri (Milyar TL)

Portföy Değeri Milyar TL	Eyl.18		Haz.18		Mar.18		Ara.17		Eyl.17	
	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli	Yabancı	Yerli
BIST TÜM	199	119	196	116	235	130	232	119	208	108
BIST 100	175	92	173	86	207	97	209	89	185	81
BIST 30	148	59	144	52	170	54	177	52	163	47
BIST 50	159	76	155	68	190	74	193	66	172	60
BIST SİNAİ	64	47	60	46	67	51	67	46	59	43
BIST HİZMETLER	46	20	42	21	52	26	49	22	40	20
BIST MALİ	87	45	91	44	114	49	113	47	107	41
BIST TEKNOLOJİ	3	7	3	6	3	5	3	5	3	4
BIST TİCARET	18	5	17	7	17	9	18	8	17	7
BIST BANKA	50	18	58	17	76	18	74	18	72	16
BIST HOLDİNG VE YATIRIM	32	16	28	16	31	18	33	18	28	15

Üçüncü çeyrekte ikinci çeyreğe göre yabancıların BIST Mali ve BIST Banka dışındaki endekslerde portföy değeri artmıştır. Aynı dönemde yerli yatırımcıların BIST Hizmetler ve BIST Ticaret dışındaki endekslerde portföy değeri artmıştır.

10- Yabancı Yatırımcıların Portföy Değeri ve Yatırımcı Sayısı Sıralaması

	Adres Ülkesi	Portföy Değeri (Milyon \$)	Payı
1	ABD	10.403	31%
2	BİRLEŞİK KRALLIK	5.200	16%
3	LÜKSEMBURG	2.417	7%
4	İRLANDA	1.449	4%
5	KATAR	1.414	4%
6	SİNGAPUR	1.148	3%
7	HOLLANDA	960	3%
8	KANADA	875	3%
9	CAYMAN ADALARI	678	2%
10	RUSYA FEDERASYONU	667	2%
	DİĞER	8.045	24%

**ABD’de yerleşik
1.173 adet
yatırımcı
toplam yabancı
yatırımların**

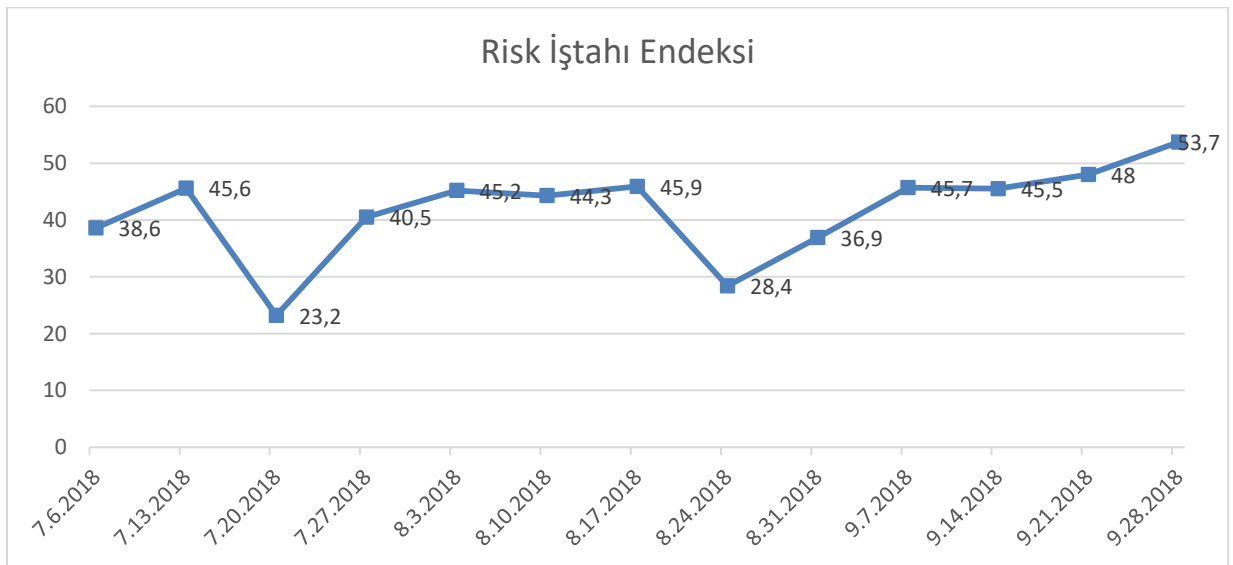
2018 yılı Eylül ayı itibarıyla Borsa İstanbul’da en yüksek portföy değerine sahip ilk üç ülkenin değişmediği ve ABD, İngiltere ve Lüksemburg olduğu görülmektedir.

11- Menkul Kıymet Bazında Yatırımcı Sayısı ve Piyasa Değeri

	2017 Eylül		2018 Eylül	
Menkul Kıymet Türü	Yatırımcı Sayısı	Piyasa Değeri (Milyon TL)	Yatırımcı Sayısı	Piyasa Değeri (Milyon TL)
Borsa Yatırım Fonu	2.619	161	2.882	180
Devlet İç Borçlanma Araçları	23.972	229.895	55.319	190.903
Diğer Menkul Kıymetler	3.966	5.351	6.972	11.471
Fon	2.978.982	52.542	2.938.780	54.006
Özel Sektör Borçlanma Araçları	85.105	59.520	81.504	75.840
Pay Senedi	1.053.228	795.213	1.186.645	797.095
Yapılandırılmış Ürünler	3.475	62	6.274	83
Toplam	--	1.142.743	--	1.129.580

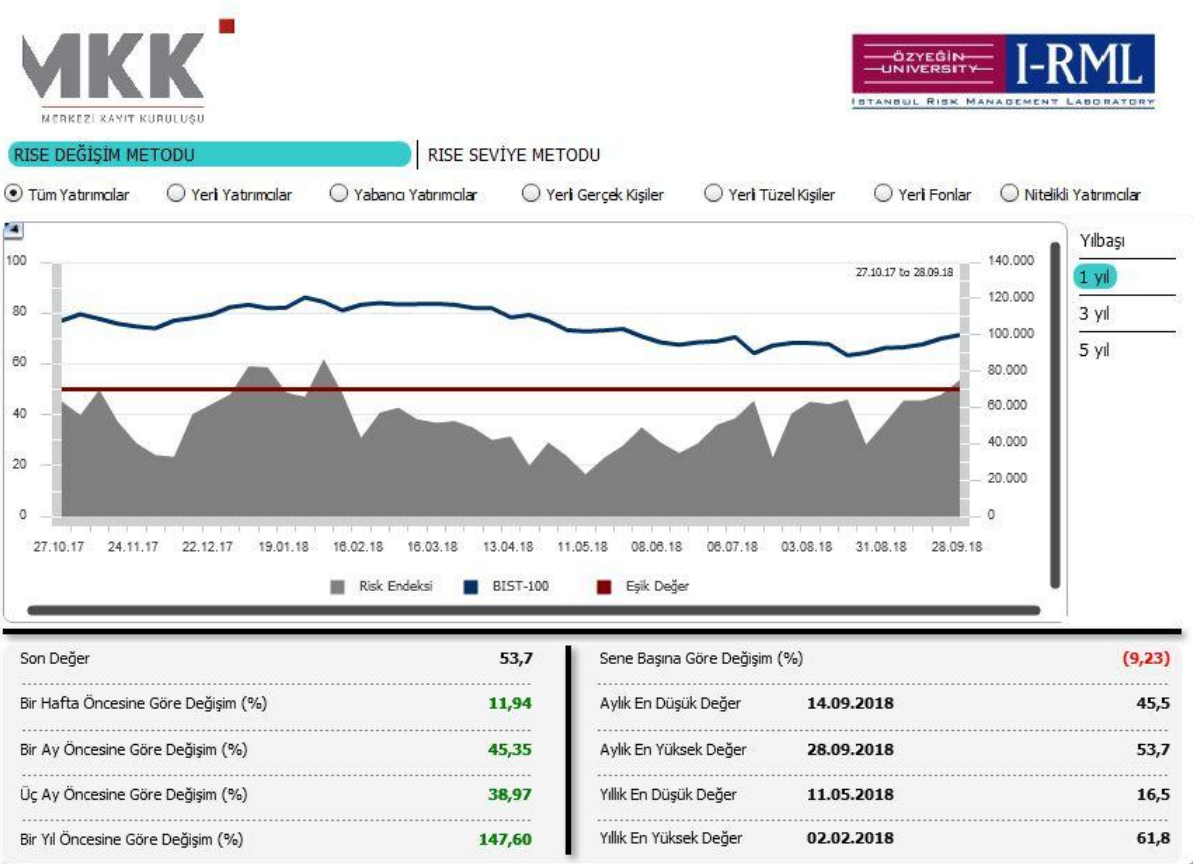
12- Risk İştahı Endeksi

Temmuz-Eylül 2018 Aşağıda MKK tarafından 2018 yılı ikinci çeyrek döneminde açıklanan Yatırımcı Risk İştahı Endeksi (RISE) ile ilgili yorumlar yer almaktadır. 2018 Temmuz-Eylül döneminde RISE ortalama değeri 41,6 olarak hesaplanmıştır. RISE eşik değeri 50 olarak kabul edildiğinden, bu dönem ortalaması eşik değerinden düşük olarak gerçekleşmiştir. 2018 yılının Temmuz ayının ikinci haftası ve Ağustos ayının üçüncü haftalarında yaşanan ani düşüşler dışında RISE değeri Temmuz-Eylül 2018 döneminde dönem ortalamasına yakın bir trend izlemiştir. 2018 yılının üçüncü çeyreğinde en yüksek değer 28 Eylül 2018 tarihinde 53,7 en düşük değer ise 20 Temmuz 2018 tarihinde 23,2 olarak gözlemlenmiştir.



Temmuz-Eylül 2018 dönemini aylar itibariyle incelediğimizde, endeks seviyesinin bir önceki döneme göre daha yüksek bir ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. 2018 yılında Mart ayı itibariyle RISE değerlerinde başlayan düşme trendi Mayıs ortalarına kadar devam etmişti. Ancak sonrasındaki süreçte yükseliş trendine geçen RISE değerlerinin bu trendi izlemeye devam ettiği görülmektedir. RISE değeri Temmuz-Eylül 2018 dönemine 38,6 değeri ile başlamış olup, 53,7 değeri ile kapatmıştır.

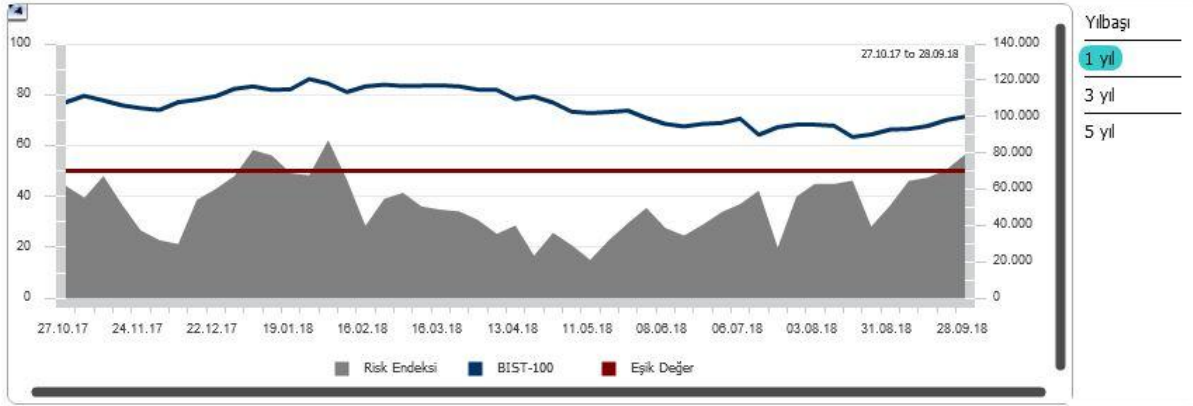
RISE değerlerini ulusal ve uluslararası gelişmeler ışığında değerlendirdiğimizde, yaz döneminin bitmesi ile genel olarak piyasalardaki hareketliliğin RISE endeksi değerlerindeki ilgili dönem sonunda gözlemlenen artışa yansıdığı görülmektedir. RISE değerinin artış yönünde ilerlemesi, önümüzde dönem için olumlu bir gösterge olarak değerlendirilebilir.



RISE DEĞİŞİM METODU

RISE SEVİYE METODU

☐ Tüm Yatırımlar ☐ Yerli Yatırımlar ☒ Yabancı Yatırımlar ☐ Yerli Gerçek Kişiler ☐ Yerli Tüzel Kişiler ☐ Yerli Fonlar ☐ Nitelikli Yatırımlar

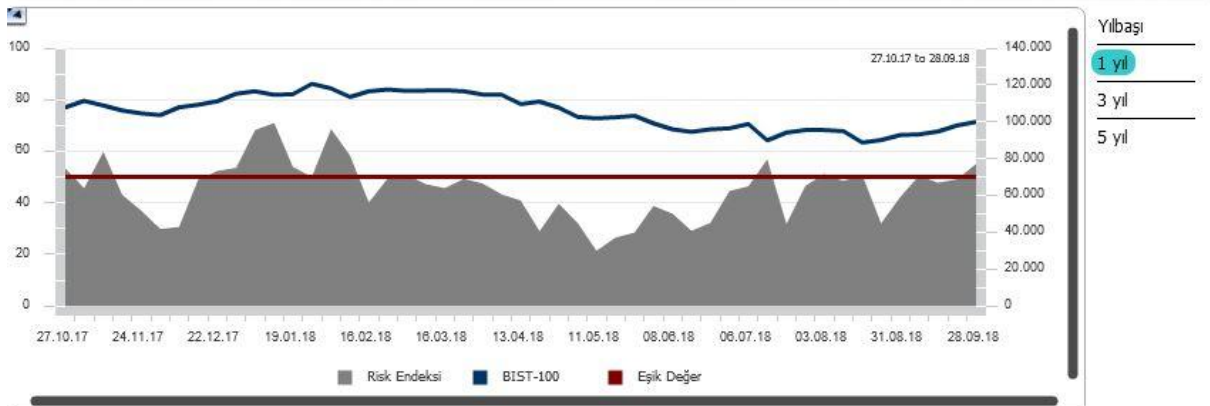


Son Değer	56,5	Sene Başına Göre Değişim (%)	(3,06)
Bir Hafta Öncesine Göre Değişim (%)	11,83	Aylık En Düşük Değer	07.09.2018 46,1
Bir Ay Öncesine Göre Değişim (%)	54,94	Aylık En Yüksek Değer	28.09.2018 56,5
Üç Ay Öncesine Göre Değişim (%)	52,81	Yıllık En Düşük Değer	11.05.2018 15,1
Bir Yıl Öncesine Göre Değişim (%)	197,20	Yıllık En Yüksek Değer	02.02.2018 62,2

RISE DEĞİŞİM METODU

RISE SEVİYE METODU

☐ Tüm Yatırımlar ☒ Yerli Yatırımlar ☐ Yabancı Yatırımlar ☐ Yerli Gerçek Kişiler ☐ Yerli Tüzel Kişiler ☐ Yerli Fonlar ☐ Nitelikli Yatırımlar



Son Değer	55,1	Sene Başına Göre Değişim (%)	(19,22)
Bir Hafta Öncesine Göre Değişim (%)	12,22	Aylık En Düşük Değer	14.09.2018 47,8
Bir Ay Öncesine Göre Değişim (%)	30,31	Aylık En Yüksek Değer	28.09.2018 55,1
Üç Ay Öncesine Göre Değişim (%)	18,77	Yıllık En Düşük Değer	11.05.2018 21,4
Bir Yıl Öncesine Göre Değişim (%)	84,31	Yıllık En Yüksek Değer	12.01.2018 71,0

13- Türkiye’de İhraç Edilen Özel Sektör Borçlanma Araçlarının Döviz Cinsi Bazlı Dağılımı (Kümülatif)

Nominal Değer (Milyon)	2017 9A	2017 YS	2018 9A	9 Aylık Değişim	Yıllık Değişim
Türk Lirası	65.297	74.150	87.815	18%	34%
Euro	9	9	9	0%	0%

Türkiye’de ihraç edilen özel sektör borçlanma araçlarının döviz cinsi dağılımına bakıldığında Türk Lirası cinsinden borçlanma araçları hacminde dokuz aylık dönemde %18, geçen yılın aynı dönemine kıyasla ise %34 artış yaşandığı; Euro cinsinden borçlanma araçları hacminin ise sabit kaldığı görülmektedir. 2017 yılının ilk yarısından itibaren Türkiye’de ihraç edilen ABD doları cinsinden özel sektör borçlanma aracı bulunmamaktadır.

Döviz Türü	2017 9 Ay		2017 Yılsonu		2018 9 Ay	
	İhraççı Sayısı	ISIN Sayısı	İhraççı Sayısı	ISIN Sayısı	İhraççı Sayısı	ISIN Sayısı
Türk Lirası	148	741	151	832	155	824
Euro	2	2	2	2	2	2

Türk Lirası cinsinden borçlanma araçlarının ihraççı sayılarında ciddi artışlar gözlemlenmezken; 2017 yılsonuna kıyasla ISIN sayısında düşüş gözlemlenmiştir. Euro cinsinden borçlanma aracı ihracı olmaması sebebiyle ihraççı ve ISIN sayıları sabit kalmıştır.

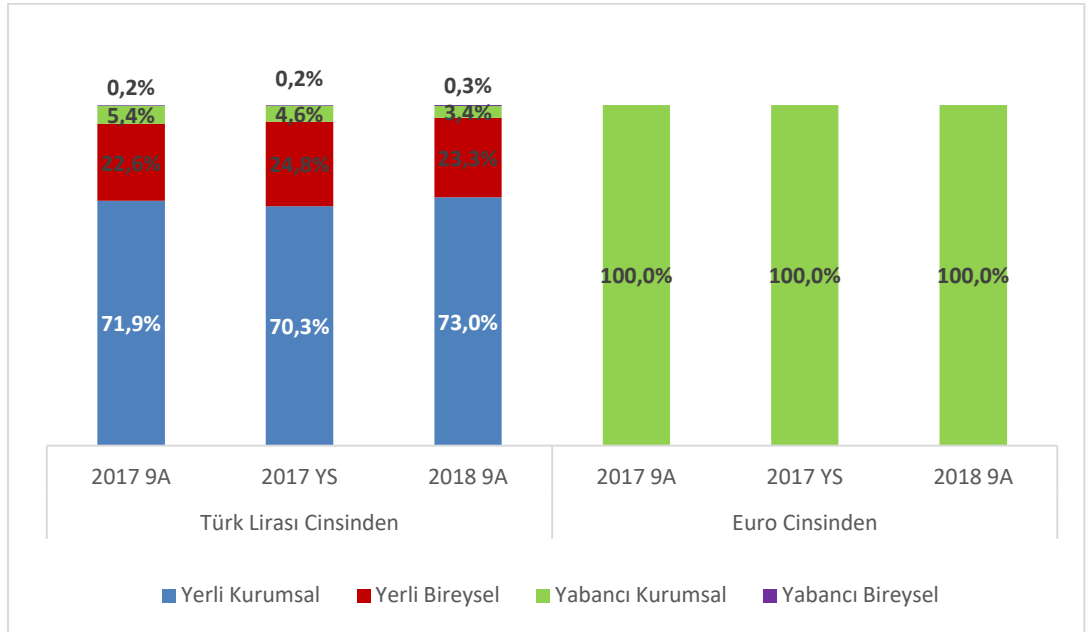
14- Türkiye’de İhraç Edilen Özel Sektör Borçlanma Araçlarının Döviz Cinsi Bazında Kıymet Tipi Dağılımı (Kümülatif)

Türk Lirası (Milyon)	2017 9A	2017 YS	2018 9A	9 Aylık Değişim	Yıllık Değişim
Alım Satıma Dayalı Kira Sertifikası	200	250	250	0%	25%
Finansman Bonosu	38.862	44.345	42.833	-3%	10%
Özel Sektör Tahvili	18.346	19.165	17.183	-10%	-6%
Sahipliğe Dayalı Kira Sertifikası	214	214	525	145%	145%
Varlığa Dayalı Menkul Kıymet	723	1.103	1.569	42%	117%
Varlık Teminatlı Menkul Kıymet	1.096	746	523	-30%	-52%
Yapılandırılmış Borçlanma Aracı	1.243	1.132	462	-59%	-63%
Yönetim Sözleşmesine Dayalı Kira Sertifikası	2.988	4.170	8.049	93%	169%
Diğer Kira Sertifikaları	0	100	250	150%	0%
Sermaye Benzeri Borçlanma Aracı	1.625	2.925	15.900	444%	100%
Ortaklığa Dayalı Kira Sertifikası	0	0	100	100%	100%
Paya Dönüştürülebilir Tahvil	0	0	170	100%	100%

Euro (Milyon)	2017 9A	2017 YS	2018 9A	9 Aylık Değişim	Yıllık Değişim
Özel Sektör Tahvili	4	4	4	0%	0%
Sahipliğe Dayalı Kira Sertifikası	5	5	5	0%	0%

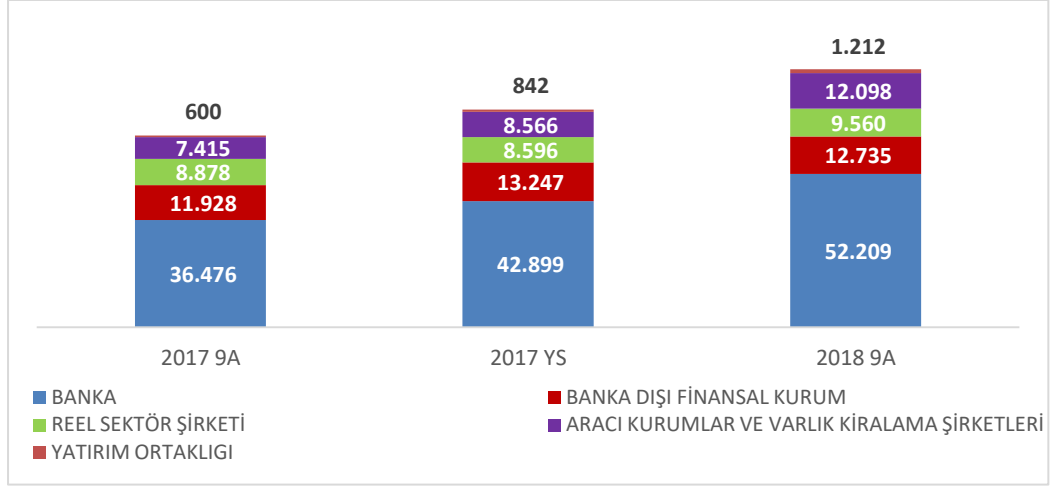
Türkiye’de ihraç edilen borçlanma araçlarının döviz cinsi bazında kıymet dağılımı incelendiğinde 2018 yılının ilk dokuz ayında geçmiş yıl aynı döneme kıyasla en çok tercih edilen araçların Türk Lirası cinsinden yönetim sözleşmesine dayalı kira sertifikası, sahipliğe dayalı kira sertifikası ve varlığa dayalı menkul kıymet araçları olduğu görülmektedir. Euro cinsinden ihraç edilen yeni bir borçlanma aracı olmadığından mevcut araçların kıymet dağılımı sabit kalmıştır.

15- Türkiye’de İhraç Edilen Özel Sektör Borçlanma Araçlarına Yatırım Yapan Yatırımcıların Uyruk ve Kimlik Tipi Bazında Dağılımı (Kümülatif)



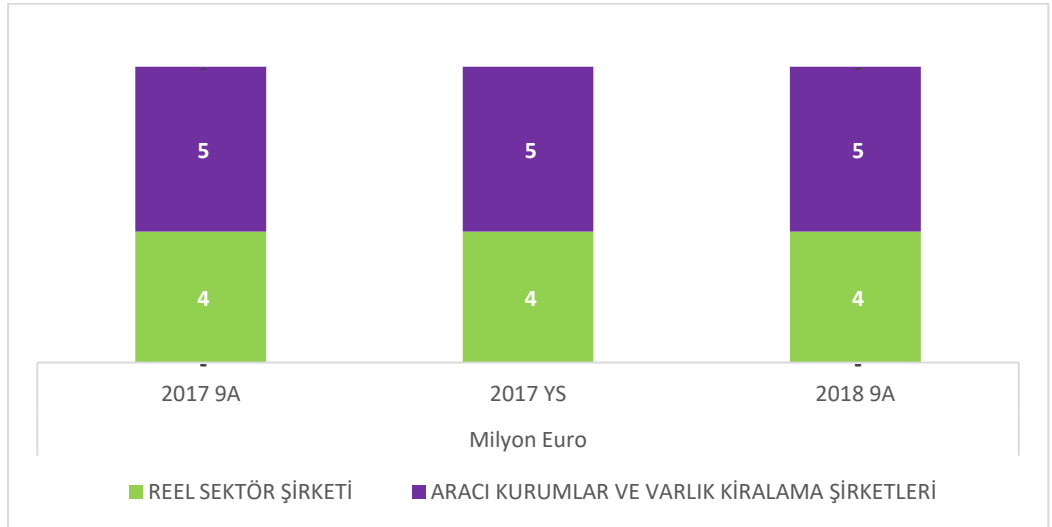
Türk Lirası cinsinden ihraç edilen özel sektör borçlanma araçlarının %73’ünü yerli kurumsal, yaklaşık %23’ünün yerli bireysel yatırımcılar tarafından tutulduğu görülmektedir. Türk Lirası cinsinden ihraç edilen özel sektör borçlanma araçlarının sadece yaklaşık %3’ü yabancı kurumsal yatırımcılar tarafından tutulmaktadır. Ancak Euro bazlı ihraçların tamamında yabancı kurumsal yatırımcılar yer almaktadırlar.

16- Türkiye’de İhraç Edilen Türk Lirası Cinsinden Özel Sektör Borçlanma Araçlarının İhraççı Bazında Tarihsel Hacimleri (Kümülatif)



2018 yılının 9 Ayında geçmiş yıl aynı döneme kıyasla bankaların Türk Lirası cinsinden ihraçlarında %43 artış gözlemlenirken; nominal tutarları daha düşük olmasına rağmen yatırım ortaklıklarının gerçekleştirdiği ihraçlarda %102, aracı kurumlar ve varlık kiralama şirketlerinin gerçekleştirdiği ihraçlarda ise %63 artış gerçekleşmiştir.

17- Türkiye’de İhraç Edilen Euro ve ABD Doları Cinsinden Özel Sektör Borçlanma Araçlarının İhraççı Bazında Tarihsel Hacimleri (Kümülatif)

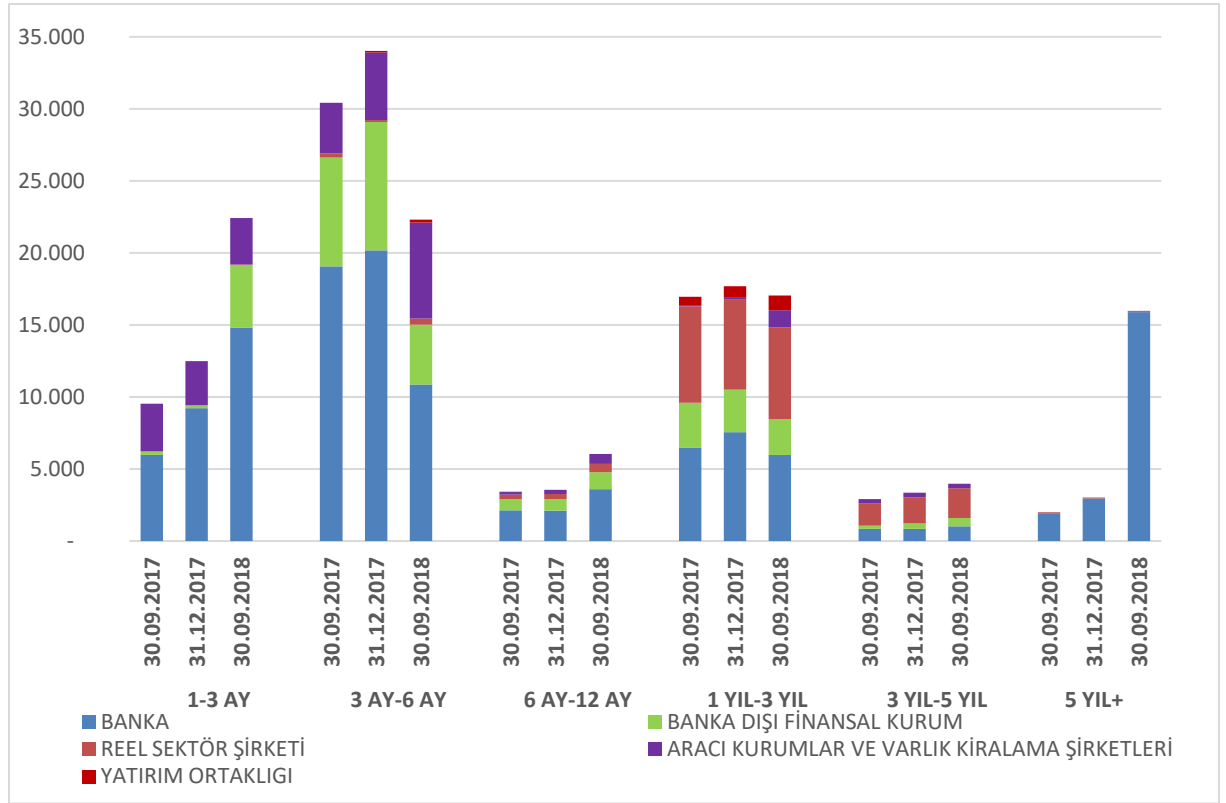


Döviz bazlı ihraç edilen özel sektör borçlanma araçlarına bakıldığında ihraççı yapısının geçmiş yıl aynı döneme ve yılsonuna kıyasla değişmediği gözlemlenmektedir.

18- Türkiye’de İhraç Edilen Türk Lirası Cinsinden Özel Sektör Borçlanma Araçlarının Vade Bazında Tarihsel Hacimleri (Kümülatif)

Milyon TL	2017 9A	2017 YS	2018 9A	9 Aylık Değişim	Yıllık Değişim
1-3 AY	9.540	12.503	22.435	79%	135%
3 AY-6 AY	30.430	34.027	22.326	-34%	-27%
6 AY-12 AY	3.436	3.560	6.061	70%	76%
1 YIL-3 YIL	16.966	17.690	17.048	-4%	0%
3 YIL-5 YIL	2.920	3.351	3.981	19%	36%
5 YIL+	2.004	3.018	15.964	429%	697%
Toplam	65.297	74.150	87.815	18%	34%

2018 yılı 9. Ayda 5 yıldan uzun vadeli borçlanma araçlarının hacminde ciddi artışlar gözlemlenmiştir. Bu durum Türk Lirası bazlı araçlarda gerek para piyasaları, gerek sermaye piyasaları açısından vadelerin uzamasındaki sıkıntıyı teyit etmektedir. Türk Lirası cinsinden özel sektör borçlanma araçlarının vade bazında ihraç hacimleri incelendiğindeyse bir yıla kadar vadeli araçların hacmi geçmiş yıl aynı döneme kıyasla %17 artarken; toplam içerisindeki payları %66’dan %58’e gerilemiştir.



1 yıla kadar vadeli araçların hacim artışları kıyaslandığında en fazla artış %700 ve %81 ile sırasıyla nominal değerleri düşük olan yatırım ortaklıkları ve reel sektör şirketleri ihraçlarında gözlemlenmektedir. Toplam hacmin %59'unu oluşturan banka ihraçlarında 1 yıl kadar vadeli araçların hacmi sadece %8 artmıştır.